

ГІДНІ УМОВИ ПРАЦІ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ – ОДИН ІЗ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

У статті проведено комплексний науково-правовий аналіз поняття гідних умов праці та їх забезпечення для ветеранів війни як одного з пріоритетних напрямків державної соціальної політики держави. Розкрито теоретико-правову природу концепції гідної праці, проаналізовано законодавство України та міжнародні акти у сфері трудових прав. Окреслено проблемні питання правового регулювання відносин у сфері забезпечення гідних умов праці для ветеранів війни, зокрема показовість гарантій, фрагментарність державної політики, недостатність стимулів для роботодавців та слабку міжвідомчу координацію. Запропоновано шляхи вдосконалення правового механізму забезпечення гідної праці для ветеранів війни, які полягають в узгодженні дій між державними органами, міністерствами та відомствами для ефективного вирішення спільних завдань. Зазначено, що наявність відповідних проблем зумовлена не лише обмеженим фінансовим забезпеченням держави, а й відсутністю комплексного механізму трудової реінтеграції та слабкою взаємодією держави й бізнесу у сфері працевлаштування ветеранів. Сукупність цих факторів призводить до ускладнень у реалізації ветеранами права на працю, зростання ризиків безробіття та втрати частини їхнього професійного потенціалу. Обґрунтовано доцільність вироблення цілісної стратегії та державної програми подолання проблем щодо забезпечення гідної праці для ветеранів війни. Основними завданнями концепції «гідної праці» для ветеранів мають стати: а) визначення ключових засад і стратегічних напрямів функціонування правового механізму забезпечення гідних умов праці; б) удосконалення законодавства у сфері їх працевлаштування та соціального захисту; в) створення ефективної системи міжвідомчої взаємодії; г) запобігання виникненню негативних соціально-економічних наслідків, пов'язаних із недостатньою реалізацією трудових прав ветеранів, та перетворення їхнього потенціалу на ресурс сталого розвитку держави.

Ключові слова: гідна праця, гідні умови праці, працевлаштування, ринок праці, ветерани війни, реінтеграція, соціальна політика, інклюзія, державна підтримка.

Постановка проблеми. За останні десятиліття теорія верховенства права, законності та соціальної справедливості суттєво змінювалася. В наукових колах все частіше піддається осмисленню місце людини в державі як найвищої соціальної цінності, впливу гідності людини на її місце у суспільстві та інші проблемні питання. Як наслідок, безперервно відбувається розвиток концепції «гідної праці», яка займає вагоме місце в ідеології трудового права, а також в активному процесі впровадження загальних стандартів гідної праці у практичну сферу. Також і розвиток інноваційної моделі економіки України неможливий без створення умов для безпечної, якісної та ефективної праці з гідною оплатою в усіх секторах економіки. Зокрема, забезпечення гідних умов праці для ветеранів війни, які повертаються до цивільного життя, сприяє реалізації їх професійного, управлін-

ського та лідерського потенціалу, набутого під час військової служби. Розвиток людського капіталу ветеранів стає визначальним чинником соціальної згуртованості та формування передумов для повоєнного відновлення України. Ефективним інструментом вирішення накопичених проблем у сфері працевлаштування та професійної адаптації ветеранів може стати впровадження принципів гідної праці на державному й регіональному рівнях. Де концепція «гідної праці» виступатиме важливим стратегічним орієнтиром, що дозволяє адекватно реагувати на сучасні соціально-економічні виклики, зокрема ті, які пов'язані зі структурними трансформаціями економіки, посиленням глобальної конкуренції, змінами у функціонуванні ринку праці та наслідками воєнних подій. Її реалізація сприятиме формуванню більш ефективної системи трудової інтеграції ветеранів і

забезпеченню стабільного розвитку соціально-трудо-
вих відносин.

Слід зазначити, що попри наявність позитивних практичних результатів впровадження стандартів гідної праці, їх реалізація щодо ветеранів війни залишається недостатньо системною та зрозумілою. Трудова інтеграція ветеранів є складним процесом, що потребує не лише формального працевлаштування, а й створення адаптованих робочих місць, програм професійної перепідготовки, що включає навчання сучасних робочих спеціальностей людей, звільнених з військової служби, та осіб з інвалідністю. Саме це зумовлює актуальність дослідження врегулювання суспільних відносин за участю ветеранів війни та визначення шляхів удосконалення відповідної державної політики.

Стан дослідження. Дослідження явища гідної праці в Україні висвітлені у наукових працях багатьох українських вчених, зокрема: Л. П. Амелічевої, Н. М. Вапнярчук, В. В. Жернакова, А. М. Колот, О. Г. Середи, О. М. Ярошенка та інших дослідників. Водночас на сьогодні у вітчизняній науковій літературі відсутні комплексні дослідження, присвячені забезпеченню гідної праці для такої специфічної категорії суб'єктів трудового права, як ветерани війни, а також формуванню цілісного правового механізму її реалізації щодо них. Наявні публікації здебільшого стосуються окремих аспектів соціального захисту ветеранів, їх працевлаштування чи реабілітації, проте не охоплюють проблему гідних умов праці як системного явища, що включає гарантії безпеки праці, недискримінації, рівного доступу до зайнятості, професійної адаптації та належного соціального забезпечення.

Метою статті є окреслення проблемних питань при працевлаштуванні ветеранів війни у контексті забезпечення їм гідних умов праці, а також визначення ефективних шляхів удосконалення відповідного правового механізму трудової адаптації, враховуючи імовірність наявної морально-професійної деформації у військовослужбовців.

Виклад основного матеріалу. Україна знаходиться в умовах затяжної військової боротьби за свої території, переживає надскладний період трансформацій у державі. Відповідно до статті 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України є справою всього українського народу [1]. З огляду на те, що обов'язком громадян України є захист своєї Батьківщини, які ціною життя виконують свій військовий обов'язок держава зобов'язана забезпечувати гідний рівень життя для них. І не лише для осіб, які перебувають на службі у Збройних Силах України або в інших військових формуваннях, а також належна увага повинна приділятися і захисту осіб після завершення ними військової служби, зо-

крема ветеранам війни, які повертаються до цивільного життя. Адже забезпечення належних соціально-трудо-вих гарантій для ветеранів війни є важливою складовою державної соціальної політики та показником зміцнення соціальної справедливості у суспільстві. А ефективна реалізація таких гарантій сприятиме не лише відновленню професійного потенціалу ветеранів, але й матиме важливе значення для повоєнного відновлення України. У цьому контексті особливого значення набуває формування дієвих механізмів трудової реінтеграції ветеранів війни, що включають сприяння працевлаштуванню, створення сприятливих умов для залучення роботодавців до працевлаштування осіб, які мають спеціальний статус, а також підтримку підприємницької діяльності [2].

Перш за все, стаття 43 Конституції України гарантує право кожного на працю та рівні можливості у виборі професії. Ці конституційні норми знаходять подальшу конкретизацію в галузевому трудовому законодавстві, підтверджуючи гарантовану державою рівність у сфері зайнятості населення. Крім того, Україна будучи державою-членом Міжнародної організації праці (далі – МОП), послідовно підтримує міжнародні стандарти гідної праці та сприяє їх практичному впровадженню через реалізацію національних програм співробітництва і відповідних державних ініціатив у сфері праці та соціального захисту. Розширення соціального діалогу, забезпечення інклюзивної та ефективної зайнятості, підвищення якості умов праці та зміцнення системи соціального захисту тісно пов'язані з потребами ветеранів війни у сфері їх професійної та трудової реінтеграції, а також відповідають стратегічним завданням державної політики повоєнного відновлення [3].

Концепція гідної праці (англ. decent work) була офіційно сформульована МОП у 1999 році як відповідь на соціальні виклики глобалізації та спрямована на забезпечення не просто зайнятості, а продуктивної роботи в умовах свободи, справедливості, безпеки та людської гідності. У своїй доповіді Генеральний директор МОП визначив: «Гідна праця – це продуктивна робота, яка приносить справедливий дохід, безпеку на робочому місці та соціальний захист для сімей, кращі перспективи для особистісного розвитку та соціальної інтеграції, свободу для людей висловлювати свої занепокоєння, організуватися та брати участь у прийнятті рішень, а також рівні можливості та ставлення для всіх жінок та чоловіків» [4]. Визнаючи на міжнародному рівні людську гідність найвищою соціальною цінністю і фундаментальною основою правового статусу особи в сучасному суспільстві, а працю як – фундаментальне право, яке виявляється в можливості кожної особи

заробляти собі на життя, яке є основою гідного життя, самореалізації людини та соціально-економічного розвитку. Можна зробити висновок, що цінність людської гідності проявляється найбільш повно у сфері праці, оскільки праця виступає ключовим механізмом соціальної самореалізації, матеріального забезпечення та участі людини в суспільному житті.

Концепція «гідної праці» характеризується здатністю інтегрувати ціннісні, правові та соціально-економічні характеристики трудової діяльності та задавати орієнтири для розвитку трудового законодавства. Тож тривалий час залишалася предметом дослідження переважно науковців у сфері трудового права. Але поступово спостерігається суттєве розширення наукового інтересу до цієї проблематики з боку представників інших галузей знань — економістів, соціологів, фахівців у сфері соціальної політики та соціального забезпечення. Така мультидисциплінарність зумовлена усвідомленням того, що гідна праця є не лише правовою категорією, а й важливим інструментом розвитку соціальної держави.

На сьогодні перед Україною постає надзвичайно складне і водночас унікальне завдання — формування сучасної та ефективної ветеранської політики. Така політика повинна не лише забезпечувати дієву систему соціального захисту, що враховує специфічні потреби ветеранів під час їх повернення до цивільного життя та сприяє подоланню наслідків пережитого воєнного досвіду, але й створювати умови для активного залучення цих соціально та економічно активних громадян до суспільного розвитку держави. Водночас ветеранська політика має бути максимально доступною, зрозумілою та такою, що забезпечує гідне ставлення до осіб, які захищали державу. Показниками її ефективності повинні виступати належний рівень матеріального забезпечення ветеранів, їх активна участь у суспільному житті та можливість повноцінної професійної і соціальної самореалізації [5].

Повернення військовослужбовців до цивільного життя супроводжується необхідністю їх соціальної та професійної реінтеграції, що передбачає створення належних умов для працевлаштування та реалізації трудових прав. Саме тому забезпечення гідних умов праці для ветеранів війни набуває особливого значення, оскільки воно сприяє відновленню їхнього соціального статусу та економічної самостійності.

У цьому контексті реалізація принципів гідної праці повинна стати одним із пріоритетних напрямів державної соціальної політики, що передбачає удосконалення нормативно-правового забезпечення трудових відносин, розвиток програм професійної перепідготовки та підвищення кваліфікації ветеранів, а також формування ефективних механізмів взаємодії між державними органами, роботодавцями та інсти-

тутами громадянського суспільства. Такий підхід сприятиме зміцненню соціальної стабільності, підвищенню рівня зайнятості та формуванню стійкого ринку праці в умовах воєнного та повоєнного розвитку України. Шляхи вдосконалення правового механізму забезпечення гідної праці для ветеранів війни доцільно пов'язувати з формуванням комплексної та узгодженої системи взаємодії між державними органами, міністерствами й іншими уповноваженими інституціями. Передусім необхідно посилити міжвідомчу координацію у сфері реалізації державної ветеранської політики шляхом створення ефективних механізмів взаємодії між органами виконавчої влади, зокрема між Міністерством у справах ветеранів України, Міністерством економіки, докільля та сільського господарства України, Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України та іншими державними структурами, діяльність яких пов'язана з питаннями освіти, зайнятості, соціального захисту та професійної адаптації ветеранів.

Одним із важливих напрямів удосконалення правового механізму має стати розроблення комплексних державних програм працевлаштування ветеранів, які передбачатимуть систему заходів для працевлаштування ветеранів з урахуванням потреб сучасного ринку праці. Однією з таких на сьогодні є Державна цільова програма «Ветеран. Робота» на 2026–2027 роки затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.02.2026 № 154-р. Метою якої є формування цілісної державної політики, спрямованої на економічну інтеграцію ветеранів війни як важливої складової людського капіталу шляхом їх повернення до цивільного життя у спосіб, який забезпечує стабільну зайнятість, розвиток нових професійних компетенцій та довгострокову економічну незалежність [6]. Водночас доцільним є запровадження додаткових правових стимулів для роботодавців, спрямованих на розширення можливостей працевлаштування ветеранів, зокрема шляхом надання податкових пільг, державної підтримки та компенсацій витрат, пов'язаних із адаптацією робочих місць.

Крім того, важливим елементом удосконалення правового механізму є розвиток інституцій соціального діалогу між державою, роботодавцями та представниками громадянського суспільства з метою вироблення узгоджених рішень щодо забезпечення належних умов праці ветеранів. Це сприятиме формуванню комплексної політики трудової реінтеграції ветеранів війни, підвищенню ефективності використання їхнього професійного потенціалу та зміцненню соціальної стабільності в суспільстві [7].

Продовжуючи дослідження, доцільно акцентувати увагу на необхідності інституційного вдосконалення механізмів реалізації державної політики у

сфері забезпечення гідної праці для ветеранів війни. Зокрема, важливим напрямом є створення єдиного координаційного центру або цифрової платформи, яка б забезпечувала інтеграцію інформаційних ресурсів щодо програм працевлаштування, професійного навчання, соціальної підтримки та підприємницьких ініціатив для ветеранів. Такий підхід дозволить мінімізувати бюрократичні бар'єри, підвищити доступність послуг та забезпечити прозорість взаємодії між державою і ветеранами [8].

Особливого значення набуває також розвиток регіонального рівня реалізації ветеранської політики. Органи місцевого самоврядування повинні відігравати активну роль у створенні умов для працевлаштування ветеранів з урахуванням специфіки регіональних ринків праці. Це передбачає запровадження місцевих програм підтримки зайнятості ветеранів, розвиток партнерства з бізнесом, а також стимулювання соціально відповідального підприємництва. У цьому контексті важливим є залучення громадських організацій ветеранів до формування та реалізації відповідних політик, що сприятиме більш повному врахуванню їхніх потреб та інтересів [9].

Окрему увагу слід приділити правовому забезпеченню розвитку ветеранського підприємництва як ефективного інструменту економічної самореалізації. Йдеться про створення сприятливого нормативного середовища для започаткування та ведення бізнесу ветеранами, включаючи спрощення процедур реєстрації, доступ до фінансових ресурсів, пільгове кредитування, грантові програми та податкові стимули. Розвиток підприємницької активності ветеранів не лише сприятиме їх економічній незалежності, а й створюватиме додаткові робочі місця, що матиме позитивний мультиплікативний ефект для економіки держави. Ветерани повинні мати усі інструменти для власної самореалізації. Це одна з базових умов переходу Захисників та Захисниць від військової служби до цивільного життя [10].

Важливим аспектом є також удосконалення правових механізмів забезпечення безпечних і здорових умов праці для ветеранів, особливо з урахуванням можливих наслідків участі у бойових діях, включаючи фізичні травми та психологічні розлади. У цьому зв'язку необхідним є впровадження комплексних програм медико-психологічної підтримки, реабілітації та супроводу ветеранів у процесі їх професійної діяльності. Водночас роботодавці повинні бути зобов'язані створювати адаптовані робочі місця, що відповідають індивідуальним потребам таких працівників [11].

Не менш важливою є імплементація міжнародних стандартів у сфері праці та соціального захисту, що передбачає подальшу гармонізацію національного законодавства із загальновизнаними принципами

гідної праці. Це сприятиме підвищенню рівня правових гарантій для ветеранів, забезпеченню рівності можливостей на ринку праці та недопущенню дискримінації [2].

Таким чином, забезпечення гідних умов праці для ветеранів війни потребує системного, комплексного та міждисциплінарного підходу, який поєднує вдосконалення нормативно-правового регулювання, розвиток інституційної спроможності держави, активну участь роботодавців і громадянського суспільства, а також врахування міжнародного досвіду. Реалізація зазначених напрямів сприятиме не лише ефективній трудовій реінтеграції ветеранів, але й зміцненню соціальної стабільності, економічному розвитку та успішному повоєнному відновленню України.

Висновки. Підсумовуючи проведене дослідження, слід зазначити, що забезпечення гідних умов праці для ветеранів війни є одним із пріоритетних напрямів сучасної державної соціальної політики України в умовах воєнного та повоєнного розвитку. Гідна праця виступає не лише інструментом економічної самостійності ветеранів, а й важливим чинником їх соціальної реінтеграції, відновлення соціального статусу та реалізації людського потенціалу. Встановлено, що чинна система правового забезпечення праці ветеранів характеризується наявністю низки проблем, серед яких фрагментарність нормативно-правового регулювання, недостатня узгодженість дій між органами державної влади, обмеженість ефективних механізмів професійної адаптації та недостатній рівень стимулювання роботодавців до працевлаштування ветеранів. Це зумовлює необхідність формування комплексного підходу до вдосконалення правового механізму забезпечення гідної праці для цієї категорії осіб. Обґрунтовано, що ключовим напрямом підвищення ефективності державної політики у зазначеній сфері має стати посилення міжвідомчої координації та інтеграція зусиль органів державної влади, місцевого самоврядування, роботодавців і громадянського суспільства. Важливого значення набуває імплементація концепції гідної праці як базового принципу формування соціально-трудової політики, яка сприятиме забезпеченню рівності можливостей, підвищенню рівня зайнятості ветеранів, зниженню соціальних ризиків та ефективному використанню їхнього професійного потенціалу. Водночас це створить передумови для зміцнення соціальної стабільності та сталого розвитку держави. Таким чином, формування цілісної, узгодженої та ефективної системи правового забезпечення гідної праці ветеранів війни повинно стати одним із пріоритетів державної політики України, що відповідатиме сучасним викликам і сприятиме успішному повоєнному відновленню країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Костина І., Галан Л., Морій Ю., Коляда О. Концепція державної політики щодо ветеранів і ветераном : експертний огляд та рекомендації Коаліції громадських організацій. 2025. URL: <https://www.pryncyp.org/wp-content/uploads/2025/12/derzhavna-veteranska-polityka-1.pdf>
3. Sibbel L., Mihes C. Towards an effective, influential and inclusive social dialogue in Ukraine: the path to recovery and reconstruction: 2025 update of the 2019 green. Geneva : International Labour Organization, 2025. <https://doi.org/10.54394/DJRS9426>
4. Somavia J. Decent Work: Report of the Director-General. Geneva: International Labour Organization, 1999. P. 3. URL: <https://webapps.ilo.org/public/english/standards/relm/ilc/ilc87/rep-i.htm>
5. Власенко Р. В., Гушук І. В., Жаліло Я. А. та ін. Державна політика щодо ветеранів війни : аналіт. доп. / за наук. ред. Я. А. Жаліло. Київ : НІСД, 2025. 118 с. <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2025.04>
6. Про затвердження Державної цільової програми «Ветеран. Робота» на 2026–2027 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.02.2026 № 154-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/154-2026-р#Text>
7. Деякі питання реалізації експериментального проєкту щодо оптимізації та цифровізації процесів та послуг у сфері праці та зайнятості населення : постанова Кабінету Міністрів України від 29.10.2025 № 1403. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-2025-п#Text>
8. Методичні рекомендації щодо організації роботи помічників ветерана в громаді та взаємодії з заінтересованими суб'єктами. Київ: Центр безпекових досліджень «СЕНСС», 2024. URL: <https://mva.gov.ua/storage/app/sites/1/Методичні%20рекомендації/rekomendatsii-web-3.pdf>
9. Лапутіна Ю. Ветеранське підприємництво – майбутнє української економіки. *Економічна правда*. 26 січня 2024. URL: <https://epravda.com.ua/columns/2024/01/26/709185/>
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права осіб з інвалідністю на працю : Закон України від 15.01.2025 № 4219-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4219-20#Text>
11. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 № 3551-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
12. Комплексні зміни для підтримки ветеранів й ветеранок, їхніх родин: Уряд схвалив низку важливих рішень. *Урядовий портал*. 16 травня 2025. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/kompleksni-zminy-dlia-pidtrymky-veteraniv-i-veteranok-ikhnikh-rodyn-urjad-skhvalyv-nyzku-vazhlyvykh-rishen>

REFERENCES

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (1996, June 28). *Constitution of Ukraine* (Law of Ukraine No. 254k/96-VR). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> [in Ukrainian].
2. Kostyna, I., Halan, L., Morii, Yu., & Koliada, O. (2025). *Concept of state policy on veterans and veterans: Expert review and recommendations of the Coalition of Public Organizations*. Retrieved from <https://www.pryncyp.org/wp-content/uploads/2025/12/derzhavna-veteranska-polityka-1.pdf> [in Ukrainian].
3. Sibbel, L., & Mihes, C. (2025). *Towards an effective, influential and inclusive social dialogue in Ukraine: The path to recovery and reconstruction: 2025 update of the 2019 green*. Geneva: International Labour Organization. <https://doi.org/10.54394/DJRS9426>
4. Somavia, J. (1999). *Decent work: Report of the Director-General*. Geneva: International Labour Organization. Retrieved from <https://webapps.ilo.org/public/english/standards/relm/ilc/ilc87/rep-i.htm>
5. Vlasenko, R. V., Hushchuk, I. V., Zhalilo, Ya. A., et al. (2025). *State policy on war veterans: Analytical report*. Ya. A. Zhalilo (Ed.). Kyiv: NISD. <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2025.04> [in Ukrainian].
6. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2026, February 11). *On approval of the State Target Program “Veteran. Work” for 2026–2027* (Order No. 154-r). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/154-2026-р#Text> [in Ukrainian].
7. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025, October 29). *Some issues of implementation of the experimental project on optimization and digitalization of processes and services in the field of labor and employment* (Resolution No. 1403). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-2025-п#Text> [in Ukrainian].
8. Tsentr bezpekovykh doslidzhen “SENSS” (2024). *Methodical recommendations on organizing the work of veteran assistants in the community and interaction with interested stakeholders*. Kyiv. Retrieved from <https://mva.gov.ua/storage/app/sites/1/Методичні%20рекомендації/rekomendatsii-web-3.pdf> [in Ukrainian].

9. Laputina, Yu. (2024, January 26). Veteran entrepreneurship is the future of the Ukrainian economy. *Economic Truth*. Retrieved from <https://pravda.com.ua/columns/2024/01/26/709185/> [in Ukrainian].
10. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025, January 15). *On amendments to certain legislative acts of Ukraine regarding ensuring the right of persons with disabilities to work* (Law of Ukraine No. 4219-IX). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4219-20#Text> [in Ukrainian].
11. Verkhovna Rada of Ukraine. (1993, October 22). *On the status of war veterans and guarantees of their social protection* (Law of Ukraine No. 3551-XII). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text> [in Ukrainian].
12. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025, May 16). Comprehensive changes to support veterans, their families: The Government approved a number of important decisions. *Government Portal*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/kompleksni-zminy-dlia-pidtrymky-veteraniv-i-veteranok-ikhnikh-rodyn-uriad-skhvalyv-nyzku-vazhlyvykh-rishen> [in Ukrainian].

SHEVERDINA VIKTORIIA

PhD in Law, Senior Researcher, Senior Research Fellow
Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development
of NALS of Ukraine
ORCID 0009-0002-7948-1451

DIGNIFIED WORKING CONDITIONS FOR WAR VETERANS – ONE OF THE PRIORITY AREAS OF STATE SOCIAL POLICY

Problem setting. The article conducts a comprehensive scientific and legal analysis of the concept of decent working conditions and their provision for war veterans as one of the priority areas of the state social policy of the state. The theoretical and legal nature of the concept of decent work is revealed, the legislation of Ukraine and international acts in the field of labor rights are analyzed. Problematic issues of legal regulation of relations in the field of ensuring decent working conditions for war veterans are outlined, in particular, the indicative nature of guarantees, the fragmentation of state policy, the lack of incentives for employers and weak interdepartmental coordination. Ways of improving the legal mechanism for ensuring decent work for war veterans are proposed, which consist in coordinating actions between state bodies, ministries and departments for the effective solution of common tasks. It is noted that the presence of relevant problems is due not only to limited financial support from the state, but also to the lack of a comprehensive mechanism for labor reintegration and weak interaction between the state and business in the field of veterans' employment. The combination of these factors leads to complications in the realization of the right to work by veterans, an increase in the risks of unemployment and the loss of part of their professional potential. The feasibility of developing a comprehensive strategy and state program to overcome problems related to ensuring decent work for war veterans is substantiated. The main tasks of the concept of "decent work" for veterans should be: a) determining the key principles and strategic directions of the functioning of the legal mechanism for ensuring decent working conditions; b) improving legislation in the field of their employment and social protection; c) creating an effective system of interagency cooperation; d) preventing the emergence of negative socio-economic consequences associated with the insufficient implementation of veterans' labor rights, and transforming their potential into a resource for sustainable development of the state.

Analyses of recent researches and publications. Studies of the phenomenon of decent work in Ukraine are highlighted in the scientific works of many Ukrainian scientists, in particular: L. P. Amelicheva, N. M. Vapnyarchuk, V. V. Zhernakova, A. M. Kolot, O. G. Sereda, O. M. Yaroshenko, and other researchers.

Article's main body is to outline problematic issues in the employment of war veterans in the context of providing them with decent working conditions, as well as to identify effective ways to improve the relevant legal mechanism for labor adaptation, taking into account the likelihood of existing moral and professional deformation among military personnel.

Conclusions and prospects for the development. Summing up the research, it should be noted that ensuring decent working conditions for war veterans is one of the key areas of modern state social policy of Ukraine in the context of war and post-war development. Decent work is not only a tool for the economic independence of veterans, but also an important factor in their social reintegration, restoration of social status and realization of human potential. It has been established that the current system of legal support for veterans' work is characterized by a number of problems, including the fragmentation of regulatory and legal regulation, insufficient coordination of actions between state authorities, limited

effective mechanisms for professional adaptation and insufficient level of incentives for employers to employ veterans. This necessitates the formation of a comprehensive approach to improving the legal mechanism for ensuring decent work for this category of persons. It is substantiated that the key area of increasing the effectiveness of state policy in this area should be the strengthening of interdepartmental coordination and integration of the efforts of state authorities, local governments, employers and civil society. The implementation of the concept of decent work as a basic principle for the formation of social and labor policy, which will contribute to ensuring equal opportunities, increasing the level of employment of veterans, reducing social risks and effectively using their professional potential, is of great importance. At the same time, this will create the prerequisites for strengthening social stability and sustainable development of the state. Thus, the formation of a holistic, coordinated and effective system of legal support for decent work for war veterans should become one of the priorities of the state policy of Ukraine, which will meet modern challenges and contribute to the successful post-war reconstruction of the country.

Keywords: decent work, decent working conditions, employment, labor market, war veterans, reintegration, social policy, inclusion, state support.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Шевердіна В. І. Гідні умови праці для ветеранів війни – один із пріоритетних напрямків державної соціальної політики. *Право та інновації*. 2026. № 2 (54). С. 46–52. [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2026-2\(54\)-5](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2026-2(54)-5).

Дата подання автором: 23.04.2026

Дата прийняття після рецензування: 04.05.2026

Дата опублікування: 15.06.2026